

СТАНОВИЩЕ

от доц. Пеньо Пенев

Факултет по изобразително изкуство,

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

за дисертационния труд на **Александър Василев Гьошев**

на тема **«ХУДОЖЕСТВЕНИ ТРАНСФОРМАЦИИ ВЪВ ВИЗУАЛНИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА БЪЛГАРСКИЯТ НАЦИОНАЛЕН СИМВОЛ-ЛЪВА. ИЗСЛЕДВАНЕНА ИСТОРИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ НА ОБРАЗА В КОНТЕКСТА НА СЕМАНТИЧНОТО МУ**

ОПРЕДЕЛЕНИЕ,СИСТЕМАТИЗИРАНЕ,ГРАФИЧЕН АНАЛИЗ,КЛАСИФИКАЦИЯ,ВИЗУАЛЕН РЕЧНИК. »

за присъждане на образователна и научна степен “доктор”

Професионално направление: **8.2. Изобразително изкуство**

Научна специалност: **„Книга и печатна графика“**

НХА „Н. Павлович“

Научен ръководител: **проф.Кирил Драгомиров Гогов**

1. Данни за дисертанта.

Александър Василев Гьошев е роден през 1975 г. в гп. Пловдив.Завършва Средното художествено училище „Цанко Лавренов” специалност „Графика“, а през 2000 г. завършва НХА, специалност „Илюстрация и художествено оформление на книгата” в курса на проф.Владислав Паскалев.Защитава магистърска степен през 2001 г.

През 2010 е приет за задочен докторант в катедра „Книга и печатна графика“ на НХА с ръководител на дисертационния труд проф. Кирил Гогов.

Творческите му изяви са в областта на оформление на книгата, печатната графика, сценографията. Има участия в редица национални и международни конференции, форуми и конкурси.

Работи по проблемите на художествената редакция, графичния дизайн и знака както в областта на практиката, така и с теоретична насоченост.

Преподавател е по графичен дизайн и илюстрация в АМТИИ-Пловдив

2. Данни за докторантурата.

Трайните интереси на Александър Гьошев в сферата на оформление на книгата, печатната графика, сценографията, художествената редакция, графичния дизайн и знака логично довеждат до зачисляване в докторска програма, задочна форма на обучение към катедра „Книга и печатна графика“ на НХА, с научен ръководител проф. Кирил Гогов.

Дисертационният труд е отчетен като завършен и докторанта е отчислен с право на защита. Определен е съставът на научното жури и дата за публична защита.

В хода на докторантурата и при подготовката и обсъждането на дисертацията **няма допуснати нарушения.**

3. Данни за дисертацията и автореферата.

Темата на дисертационния труд **«ХУДОЖЕСТВЕНИ ТРАНСФОРМАЦИИ ВЪВ ВИЗУАЛНИТЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА БЪЛГАРСКИЯТ НАЦИОНАЛЕН СИМВОЛ-ЛЪВА. ИЗСЛЕДВАНЕНА ИСТОРИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ НА ОБРАЗА В КОНТЕКСТА НА СЕМАНТИЧНОТО МУ**

ОПРЕДЕЛЕНИЕ, СИСТЕМАТИЗИРАНЕ, ГРАФИЧЕН АНАЛИЗ, КЛАСИФИКАЦИЯ, ВИЗУАЛЕН РЕЧНИК. «

е актуална и безспорно значима (дисертабилна). Тя разглежда и анализира един съществен за националната ни символика образ – лъвът и мястото му в българската култура, история, държавност и неговото развитие

като национално определящ символ по време на Българското възраждане и национално-освободителните борби.

Целта на дисертацията – да анализира, систематизира и типологизира лъвът като духовен, графичен и национален символ, проследявайки неговото развитие от митолого-религиозния му генезис, през елинизма и тракийската култура, средновековието и особено периода на Българското възраждане, това е постигнато посредством дефинираните и реализираните в хода на научното изследване задачи.

Дисертационният труд съдържа: предговор, четири глави, заключение с обобщени изводи от научното изследване, използвана и цитирана литература и приложение. Трудът се състои от текстуална част (190 стр.) и научен апарат, съставен от библиография (143 заглавия и 6 карти) и богато илюстрирано приложение, структурирано по схемата на научния труд.

Авторефератът се състои от 53 стр., включващ предговор, обобщено изложение от четири глави, заключение и списък на публикациите по темата и коректно отразява структурата и съдържанието на дисертацията.

Публикациите на докторанта (6 броя) са обвързани тематично с представеният дисертационен труд и автореферат.

Предоставените материали съответстват с изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му.

Изложеният труд е оригинален авторски продукт на Александър Василев Гьошев. Използваната методика и методически инструментариум са оптимално подбрани и съответстват напълно на поставената цел и задачи на изследването. Езикът и стилът на изложението е на необходимото научно ниво. Трудът, приложението и авторефератът са в съответствие със стандартите при оформление на докторантска дисертация.

В предговора автора уточнява предмета и обхвата на изследването, методологията, периодизацията и научния инструментариум.

В Първа глава, се разглежда периода в развитието на лъвът като духовен символ в рамките на някои общокултурни традиции, изясняват основни понятия в изследването, за отбелязване е добрата систематизация на моделите на проявление на символа-

зверинен,хероичен,емблематичен.Особено място е отделено на символиката на лъва в тракийската култура,като добре са анализирани не само митологичните но и иконографските аспекти на развитие на символа. В тази глава се извличат онези конкретни значения на символа, които са адекватни на изследователските цели на автора.

Съобразно фиксирания времеви диапазон на изследването А.Гьошев в следващите три глави от настоящия труд изследва основните етапи на развитие и утвърждаване на символа лъв в българската народностно – държавна традиция.Във втора глава е разгледан периода на предхералдичните аспекти на развитие на символа,като особено внимание е отделено на мястото му в прабългарската обредно-знакова система.В трета и четвърта глава докторантът обстойно е анализирал историческите ,художествени и графични източници свързани с предмета на изследване. Достойнство на този труд е и изследването на развитието и утвърждаването на символа през епохата на Българското възраждане и национално-освободителните борби,то е постигнато чрез използването на богат документален и визуален материал,добре анализиран и систематизиран от докторанта ,придаващ цялостност на настоящото изследване.

Художественото развитие на символа е разгледано в хронологичен ред и е класифицирано от автора в система от групи и типове.Илюстративният материал с който борави докторанта е богат ,пълен,добре систематизиран и с необходимите бележки.Включени са и малко познати и нови източници които допринасят за приносния характер на труда.

Преминали през подробен сравнителен анализ, основните тези на автора биват потвърдени и в заключението на научното изследване.

4. Научни приноси.

Дисертацията представлява изключително сериозен научен труд с бъдеща приложна насоченост.

Дисертационният труд е оригинално изследване, базирано на няколко годишната работа на автора с архивни и литературни източници,исторически артефакти и художествени произведения.

Научния труд е един нов и обхванен поглед върху проблема за различните страни на символа лъв и утвърждаването му като български национален символ.

Основните приносни моменти в дисертационния труд, безспорни по моя преценка са именно:

- За първи път проблематиката, свързана със символа лъв в българската национална символика се разглежда в **отделен научен труд**.

- Изследването анализира, систематизира, обогатява и *прецизира* информацията за символа лъв и превръщането му в основен български символ.

- Изследването в цялостност представя развитието на символа лъв в неговия семантичен, исторически и културологичен аспект и мястото му при формирането на националната ни идентичност.

- Изследването представя и редица изображения и артефакти свързани с темата на дисертационния труд които не са били публикувани и дискутирани от научната общност.

5. Публикации и участия в научни форуми.

В Автореферата Александър Гьошев е посочил шест публикации, които напълно покриват законовите изисквания при процедурата. И шестте публикации на кандидата са пряко свързани с темата на дисертационния труд:

6. Заключение.

С оглед на обстоятелството, че дисертационният труд разглежда тема актуална и обществено значима, написан е с ерудиция и познаване на проблематиката и като цяло приносният му характер се очертава едновременно в две плоскости: теоретична и практическа, т.е. той би бил в помощ на преподаватели и студенти, работещи и обучаващи се в сферата графичния дизайн, историята, семантиката.

Към представения труд могат да се направят някои препоръки, които в никакъв случай не влияят върху качествата, резултатите и цялостната визия на дисертационния труд:

1. В предложения автореферат отсъстват използвани литературни източници по темата, липсата на които не пречи съществено за

коректността на представената научна проблематика, поради наличието им в основния труд.

2. С оглед явно показаните резултати по проблематиката на дисертационния труд и богатия илюстративен материал, препоръчвам на автора да го редактира и реализира под формата на публикация.

След запознаване с представения дисертационен труд, автореферат, публикации, художественотворческата и научна дейност на кандидата и извършеният от мен анализ на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни приноси, намирам за основателно да дам своята *положителна оценка*.

Смятам, че трудът **отговаря напълно на изискванията** на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и ЗВО.

Като имам предвид описаните достойнства и приноси на дисертационния труд, си позволявам да препоръчам на уважаваното жури единодушно да **присъди образователната и научна степен „доктор”** на **Александър Василев Гъшев**.

02.05.2016

доц.Пеньо Пенев

Велико Търново

Факултет по изобразително изкуство,

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“